

Η Εκκλησία απέναντι στις προλήψεις

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Δεισιδαιμονίες και προλήψεις

Ζούμε σε μία εποχή όπου η επιστήμη γνώρισε μιάν εκπληκτική πρόοδο. Ανακαλύψεις και κατακτήσεις που πριν από δύο-τρεις αιώνες φαίνονταν αδιανόητες και κινούνταν στη σφαίρα της φαντασίας, έγιναν πραγματικότητα. Η ζωή των ανθρώπων άλλαξε σε σημαντικό βαθμό.

Κι ενώ θα περίμενε κανείς η πρόοδος αυτή να οδηγούσε στην απελευθέρωση του ανθρώπου από τις προλήψεις, δεισιδαιμονίες, θρησκοληψίες, πρωτογονισμούς του παρελθόντος, η κατάσταση δεν φαίνεται να άλλαξε σημαντικά. Ο σύγχρονος άνθρωπος, καυχιέται για τις κατακτήσεις του, αλλά και παραμένει δέσμιος των πρωτόγονων καταβολών του. Οι πρωτόγονες προλήψεις και δεισιδαιμονίες βασανίζουν και καταταλαιπωρούν τον άνθρωπο. Σε κάθε του βήμα διαβλέπει κινδύνους, ταλαιπωρίες, αποτυχίες, ασθένειες, θανάτους, με αποτέλεσμα να χάνει την ειρήνη του. Και το χειρότερο απ' όλα είναι ότι νομίζει πως όλα αυτά είναι μέσα στον χώρο της πίστης! Έλεγε κάποτε ένα σημαίνον πρόσωπο της Ελληνικής κοινωνίας, με διεθνή εμβέλεια: «Εγώ είμαι πολύ θρήσκος άνθρωπος. Να φανταστείτε ότι ποτέ δεν αρχίζω κάποια εργασία, ημέρα Τρίτη!» Η άγνοια και η σύγχυση είναι προφανής.

Πρωτόγονο φαινόμενο

Ο πρωτόγονος άνθρωπος απομακρυνόμενος σταδιακά από τον αληθινό Θεό, θεοποίησε τα άψυχα και έμψυχα κτίσματα και έγινε δέσμιος των προλήψεων. Ο πρωτόγονος άνθρωπος ήταν κατεξοχήν προληπτικός. Πηγή των προλήψεων ήταν ο φόβος, που ένιωθε μπροστά στις άγνωστες και ισχυρότερες από αυτόν δυνάμεις της φύσης. Επειδή είχε σχηματίσει την εντύπωση, ότι οι δυνάμεις αυτές ήταν εχθρικές για την ζωή του, άρχισε να λαμβάνει προληπτικά μέτρα, για να αποφύγει τις βλαπτικές ενέργειές τους, που αυτές έμελλε να του προξενήσουν.

Με τον τρόπο αυτό όλες οι εκδηλώσεις της ζωής του πρωτόγονου ανθρώπου συνδυάστηκαν με αναρίθμητα είδη προλήψεων: πρόσωπα και πράγματα, φυσικά φαινόμενα και γεγονότα της ζωής, ζώα και πουλιά, ζωή και θάνατος, χώρος και χρόνος, στα πάντα οι αρχαίοι άνθρωποι έβλεπαν το κακό, την καταστροφή, τη «θεομηνία». Έτσι, γεγονότα που απλώς συνέβαιναν στη ζωή και δεν έχουν καμιά σχέση μεταξύ τους, τυχαίες συμπτώσεις, θεωρούνται πως έχουν άμεσα αποτελέσματα στη ζωή, συνήθως δυσάρεστα. Μια άλλη έκφραση των προλήψεων των πρωτόγονων ήταν και τα τοτέμ, διάφορα δηλαδή αντικείμενα που τοποθετούσαν στους οικισμούς τους, για προστασία από τις βλαπτικές επιδράσεις των «πνευμάτων». Τα τοτέμ είχαν συνήθως τις μορφές αγρίων ζώων, αρχικά

μάλιστα - ήταν πραγματικά θηρία που είχαν θεοποιηθεί. Γι' αυτό και μορφές των τοτέμ ήταν άγριες και προκαλούσαν τρόμο.

Η στάση της Εκκλησίας

Η Εκκλησία μας, κατά την ίδρυσή της, ήλθε κατ' αρχήν, σε κατά μέτωπον σύγκρουση με την πρωτόγονη θρησκευτικότητα, την ειδωλολατρία, τη μαγεία, τις προλήψεις και δεισιδαιμονίες. Οι αιματηροί διωγμοί των πρώτων αιώνων, που κόστισαν στην Εκκλησία εκατομμύρια Μάρτυρες, δεν ήταν παρά αποτέλεσμα της φοβερής αυτής αναμέτρησης του χριστιανισμού με τον πρωτογονισμό και την ειδωλολατρία.

Παρ' όλες, όμως, τις προσπάθειες της Εκκλησίας πολλοί άνθρωποι δεν δέχθηκαν να εγκαταλείψουν τις μορφές της πρωτόγονης θρησκευτικότητας και να ασπαστούν τον χριστιανισμό. Αλλά και απ' αυτούς που τον δέχθηκαν, δεν ήταν λίγοι αυτοί που συνέχισαν να έχουν κάποια μικρή ή μεγάλη σχέση με την πρωτόγονη θρησκευτικότητα, ιδίως την μαγεία. Έτσι μέχρι σήμερα η πρωτόγονη θρησκευτικότητα συνεχίζει να υπάρχει και να επηρεάζει τους ανθρώπους. Η μαγεία, η αστρολογία και τα όμοια, παρουσιάζουν σήμερα μία θεαματική έξαρση, ενώ πολλές προλήψεις και δεισιδαιμονίες των πρωτόγονων επιβιώνουν στα ήθη και έθιμα των χριστιανικών λαών.

[Συνεχίζεται]